

Tebi Majko

Glasilo Svetišta bl. Marije Propetoga Isusa Petković

Blato • 9. ožujka 2026. • br. 1 • god. XX.

Cijena 1,50 Eura

ISSN 1846-6400

<http://marijapropetog.hr/tebi-majko/>

Sadržaj

3 Riječ urednice

Jubilej 800. obljetnice preminuća sv. Franje...

- 5 Dekret Apostolske pokorničarne
- 9 Lav XIV. generalnim ministrima

Blaženičina promišljanja

bl. Marija Propetoga

- 11 O duhu poniznosti serafskoga oca Franje i naše družbe
- 16 Slijediti Isusa Krista nasljedujući sv. Franju
- 18 Pravilo Trećega redovničkoga reda sv. Franje
- 20 O duhu sv. Franje

Blaženici na čast...

dr. sc. Katica Knezović

- 22 Kako vjerujemo, onako i djelujemo (I. dio)
Franjevačka karizma služenja siromasima
– fra Didak Buntić i bl. Marija Propetoga

Iz povijesti Družbe Kćeri Milosrđa...

s. M. Serafina Franulović

- 28 Duh križa u osnutku naše družbe

Djelovanje Družbe Kćeri Milosrđa...

s. M. Jelena Krilić

- 33 Sedam godina djelovanja Poslanika Milosrđa

Molitveni kutak

s. M. Kristina Injić

- 34 Svetac oprečnosti
- 35 Zaklada »Blažena Marija Petković«

s. M. Kristina Injić,
glavna i odgovorna urednica

Poštovani čitatelji glasila i štovatelji blažene Marije Propetoga!

Svi članovi velike franjevačke obitelji ispunjeni su radošću velikoga jubileja proslave osamstote obljetnice prijelaza sv. Franje u nebesku domovinu. Tako se i mi, Družba Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje, zajedno s našim suradnicima Poslasticima Milosrđa i Biserima Očeva milosrđa, sa svim pukom u kojem smijemo djelovati, radujemo ovoj jubilejskoj godini koja je otpočela 10. siječnja 2026. i traje do istoga dana 2027. godine. Naša družba živi po vlastitim ustanovama koje je bl. Marija Propetoga napisala prema Pravilu sv. Franje i svoje sestre poticala na njihovo vjerno opsluživanje kao temelj vlastitoga posvećenja.

»Svaku naredbu u svetim pravilima i ustanovama držimo svetim. Sve što nam pravilo i ustanove propisuju neka nam bude veliko i važno. Bog nas je doveo u samostan po svetom zvanju. Preko svećenika na oltaru dao nam je sveta pravila i ustanove po kojima smo dužne živjeti. Svim svojim silama udovoljimo toj svojoj svetoj dužnosti. Dajmo se rukovoditi tom knjigom života koja će nas pouzdano dovesti u luku spasenja, u vječni raj.«¹

U vremenu korizme u koje smo zakoračili pred sobom imamo lik Rasketoga kojega su i sv. Franjo i bl. Marija Propetoga često imali pred sobom i nad kojim su razmatrali.

»Ako smo kćeri sv. Franje, slijedimo Krista kao sv. Franjo, ljubimo Isusa kao Franjo, činimo pokoru i djela milosrđa kao Franjo. Budimo prave franjevke, siromašne i ponizne, blage i požrtvovne, za Isusovu ljubav, za našega Gospodina.«²

Kristova muka bila je izvor iz kojega su se napajali i sv. Franjo i bl. Marija Propetoga i iz kojega su crpili snagu u vlastitim borbama. Tako Veliki petak nije završetak našega ovozemaljskoga putovanja već najava zore uskrsnoga jutra. Stoga nas ovih oboje Božjih miljenika pozivaju da iskusimo da je Bog radost, ona istinska radost i mir koje nam daje uskrsli Krist.

Neka nam vrijeme korizme bude blagoslovljen hod. U postajama Križnoga puta, na kojem ćemo pratiti Krista, neka svaki korak bude upravo to, korak prema Kristu, prema njegovoj sebedarnoj ljubavi. Na tom putu prati nas Isusova i naša nebeska majka Marija, ali i njegov vjerni poočim sv. Josip kojega se spominjemo posebice u mjesecu ožujku. U predanju Rasketomu neka nam pomognu sv. Franjo i bl. Marija Propetoga u čiji se zagovor stavljamo i svesrdno pouzdajemo. Mir vam i dobro!

¹ Bl. Marija Propetoga, *O dužnosti vršenja svetog Pravila i Ustanova*, Pouka, 3. studenoga 1929.

² Bl. Marija Propetoga, *Slijediti Isusa Krista nasljedujući sv. Franju*, Pouka, 2. kolovoza 1950.

1226 — 2026

Franciscus

Dekret Apostolske pokorničarne

*Prigodom osamstote obljetnice preminuća sv. Franje Asiškog, proglašava se posebna jubilarna godina s pridruženim potpunim oprostima**

»Sjećajte se oca i brata našega Franje na hvalu i slavu onoga koji ga je uzveličao među ljudima i proslavio ga pred anđelima. Molite za njega kao što je on prije od nas tražio i molite njega da Bog nas s njime učini dionicima svoje svete milosti.«¹

Dok su još uvijek aktualni i djelotvorni plodovi milosti upravo zaključenoga redovitoga Jubileja 2025. godine, u kojemu smo svi bili potaknuti postati hodočasnicima nade koja ne postiduje (usp. Rim 5,5), tome se kao idealan nastavak pridružuje nova prigoda za radost i posvećenje: osamstota obljetnica blaženoga prijelaza sv. Franje Asiškoga iz ovozemaljskoga života u nebesku domovinu (3. listopada 1226.).

Posljednjih su se godina i drugi važni jubileji odnosili na Asiškoga Siromaška i njegova djela: osamstota obljetnica prvih jaslica u Grecciu, sastavljanje *Pjesme stvorova* – toga hvalospjeva svetoj ljepoti stvorenja, te obljetnica primanja svetih rana na brdu La Verna – svojevrsnoj novoj Kalvariji, dvije godine prije njegove smrti. Godina 2026. označit će vrhunac i ispunjenje svih prethodnih slavlja: ona će, naime, biti godina sv. Franje te ćemo svi biti pozvani težiti svetosti u suvremenom svijetu po primjeru *serafskoga utemeljitelja*.

Kao što je čudesna istina da »nema pod nebom drugog imena dana ljudima« (Dj 4,12) osim Isusa Krista, Otkupitelja čovječanstva, jednako je tako zadivljujuća činjenica da se na prijelazu iz 12. u 13. stoljeće – u doba takozvanih svetih ratova, moralne raspuštenosti i krivo shvaćenoga vjerskoga žara – »svijetu rodi sunce«,² Franjo koji je, kao sin bogatoga trgovca, postao siromašan i ponizan, istinski *alter Christus* na zemlji, pruživši svijetu opipljive primjere evanđeoskoga života i stvarnu sliku kršćanske savršenosti.

Naše vrijeme nije mnogo drukčije od onoga u kojemu je živio Franjo te je upravo u tom svjetlu njegovo učenje danas možda još valjanije i razumljivije. U času kada

* *Decreto nell'ottavo centenario della morte di san Francesco d'Assisi, si indice uno speciale anno giubilare con annesse indulgenze plenarie*; https://ofm.hr/wp-content/uploads/2026/01/Decreto_Giubileo_Francescono-IT.pdf.

¹ Okružnica brata Ilije o preminuću sv. Franje, 7 (FF 311).

² Dante Alighieri, *Božanstvena komedija*, Raj XI, 50.

kršćanska ljubav gasne, kada se neznanje širi poput nemorala, a oni koji zagovaraju slogu među narodima čine to više zbog sebičnosti negoli zbog iskrenoga kršćanskoga duha.

Kada virtualno prevladava nad stvarnim, kada su društveni sukobi i nasilje svakodnevnici, a mir svakim danom sve nesigurniji i dalji, neka nas ova godina sv. Franje potakne da – svatko prema svojim mogućnostima – nasljedujemo *Asiškoga Siromaška*, da se što više oblikujemo na Kristu kao uzoru i da ne obezvrijedimo odluku upravo završene Svete godine a to je da se nada u kojoj smo hodočastili sada preobrazi u revnost i žar djelotvorne ljubavi.

»I po tome hoću da spoznam da ljubiš Boga i mene, njegova i tvojega slugu, ako to činiš, to jest da ne bude nijednog brata na svijetu koji bi sagriješio koliko god bi mogao sagriješiti i koji bi, kad vidi tvoje oči, otišao bez tvojega smilovanja, ako je smilovanje zatražio.«³

Ovim izvanrednim riječima, zabilježenim u poznatom *Pismu jednom ministru*, sv. Franjo ne samo da pruža utjehu i savjet anonimnom subratu, već nadasve ocrtava i naglašava temeljni pojam milosrđa, uz koji su neraskidivo vezani pojmovi oprostjenja i oprosta. Upravo je jedan oprost, poznati »asiški oprost« ili »porcijunkulski oprost«, papa Honorije III. iznimnom povlasticom udijelio izravno Franji za sve one koji bi, ispovjedeni i pričešćeni, 2. kolovoza pohodili drevnu crkvicu u blizini Asiza, podignutu 800 godina ranije na »malom komadiću zemlje« (otuda i naziv Porcijunkula).

Istim onim velikodušnim zanosom i radošću kojom je Svetac, kad je vidio da je Kristov zamjenik uslišio njegovu molbu, ozario mnoštvo prisutno na posveti Porcijunkule objavom o udijeljenoj milosti, tako i Njegova Svetost papa Lav XIV., poslužitelj naše vjere i naše radosti, određuje da se od 10. siječnja 2026. godine, podudarajući se sa zatvaranjem redovitoga Jubileja, pa sve do 10. siječnja 2027. godine, proglašiti posebna Godina sv. Franje, u kojoj će svaki vjernik kršćanin, po primjeru Sveca iz Asiza, i sâm postati uzor svetosti života i postojan svjedok mira.

Radi potpunijeg ostvarenja postavljenih ciljeva, Apostolska pokorničarna, ovim Dekretom donesenim u skladu s voljom Vrhovnoga Svećenika, prigodom Godine sv. Franje podjeljuje *potpuni oprost* uz uobičajene uvjete (sakramentalna ispovijed, sveta pričest i molitva na nakanu Svetog Oca), koji se može primijeniti i kao zagovor za duše u čistilištu.

³ Franjo Asiški, *Pismo jednom ministru*, 9-10 (FF 235).

1) članovima

– Franjevačkih obitelji Prvoga, Drugoga i Trećega samostanskoga i svjetovnoga reda;

– Ustanovama posvećenoga života, Društava apostolskoga života te javnih ili privatnih vjerničkih udruženja, muških i ženskih, koja obdržavaju Pravilo sv. Franje ili su nadahnuta njegovom duhovnošću, ili pak u bilo kojem obliku trajno čuvaju njegovu karizmu;

2) svim vjericima bez razlike

koji, duše neprianjajuće uz bilo koji grijeh, budu sudjelovali u Godini sv. Franje hodočasteći u bilo koju franjevačku samostansku crkvu ili bogoštovno mjesto u bilo kojem dijelu svijeta koje je posvećeno sv. Franji ili s njime povezano iz bilo kojega razloga, te ondje pobožno budu sudjelovali u jubilarnim obredima ili barem proveli prikladno vrijeme u pobožnom razmatranju, uzdižući Bogu molitve kako bi se, po primjeru sv. Franje, u srcima pobudili osjećaji kršćanske ljubavi prema bližnjemu te iskrene želje za slogom i mirom među narodima, zaključujući molitvom Očenaša, Vjerovanjem i zazivima Blaženoj Djevici Mariji, sv. Franji Asiškom, sv. Klari i svim svetima franjevačke obitelji.

Starije osobe, bolesnici i svi koji o njima skrbe, kao i svi oni koji su zbog ozbiljnoga razloga spriječeni napustiti dom, moći će jednako tako zadobiti potpuni oprost, uz pretpostavku neprianjanja uz bilo koji grijeh i s nakanom da čim prije ispune tri uobičajena uvjeta, ako se duhovno sjedine s jubilarnim slavljinama Godine sv. Franje, prikazujući milosrdnom Bogu svoje molitve, bolove ili životne patnje.

Kako bi se ova prigoda za zadobivanje božanske milosti putem Vlasti ključeva Crkve što lakše ostvarila, ova Pokorničarna usrdno moli sve svećenike, redovničke i svjetovne, koji posjeduju odgovarajuće ovlasti, da se spremna, velikodušna i milosrdna duha stave na raspolaganje za slavlje sakramenta pomirenja.

Ovaj dekret vrijedi za Godinu sv. Franje. Bez obzira na bilo koju protivnu odredbu.

Dano u Rimu, iz sjedišta Apostolske pokorničarne, 10. siječnja 2026., uoči blagdana Krštenja Gospodinova.

L. + S.

Lav XIV. generalnim ministrima

Konferencije Franjevačke obitelji prigodom otvaranja osamstote obljetnice preminuća sv. Franje Asiškoga*

»Naša sestrice smrti!« – uskliknuo je sv. Franjo 3. listopada 1226. u Porcijunkuli, dok joj je išao u susret kao s njom posve pomiren čovjek. Prošlo je osam stoljeća otkako je umro Siromašak iz Asiza koji je u srca ljudi svoga vremena utisnuo riječ Kristova spasenja.

Prisjećajući se značajne osamstote obljetnice njegova preminuća, želim se duhovno ujediniti s cijelom Franjevačkom obitelji i sa svima koji će sudjelovati u prigodnim spomen-slavljinama, nadajući se da će poruka mira duboko odjeknuti u današnjoj Crkvi i društvu.

Na početku svoga života po Evanđelju Franjo je primio poziv: »Gospodin mi je objavio da govorimo ovaj pozdrav: 'Gospodin ti dao mir'!«¹ Tim jednostavnim riječima povjerava svojoj braći i svakom vjerniku nutarnje udivljenje koje je Evanđelje unijelo u njegov život: mir je zbroj svih Božjih dobročinstava, dar koji silazi odozgor. Kakva bi to bila zabluda misliti da ga možemo izgraditi samo ljudskim snagama! Pa ipak, to je djelatan dar, koji treba prihvatiti i živjeti svaki dan.²

To je isti pozdrav kojim se uskršli Gospodin uvečer na dan Uskrsa obraća svojim učenicima, prestrašenima i zatvorenima u dvorani Posljednje večere: »Mir vama!« (Iv 20,19). To nije tek uljudan pozdrav, nego sigurna najava Kristove pobjede nad smrću. Kao što glas anđela u božićnoj noći naviješta: »Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim« (Lk 2,14), tako je i mir koji Serafski Otac naviješta onaj isti koji je Krist dao da odjekne između neba i zemlje.

U ovo doba, obilježeno brojnim ratovima koji se čine beskrajnima, unutaršnjim i društvenim podjelama koje stvaraju nepovjerenje i strah, on nastavlja govoriti. Ne zato što nudi tehnička rješenja, nego zato što njegov život pokazuje izvor istinskoga mira.

Franjevačko poimanje mira ne ograničava se samo na odnose među ljudima, nego obuhvaća cijelo stvorenje. Franjo, koji Sunce naziva »bratom«, a Mjesec »sestrom«,

* *Lettera del Santo Padre Leone XIV ai Ministri Generali della Conferenza della Famiglia Francescana in occasione dell'apertura dell' VIII Centenario della morte di San Francesco d'Assisi*, (10.01.2026), <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2026/01/10/0027/00055.html>.

¹ Oporuka, 23.

² Usp. Papa Lav XIV., *Govor Diplomatskom zboru*, 16. svibnja 2025.

koji u svakom stvorenju prepoznaje odraz božanske ljepote, podsjeća nas na to da mir mora obuhvaćati sva stvorenja. Ta spoznaja u naše vrijeme odzvanja pozivom na hitno djelovanje, je je zajednički dom ugrožen i stenje pod teretom izrabljivanja. Mir s Bogom, mir među ljudima i mir sa stvorenjem – nerazdvojive su sastavnice jednoga jedinoga poziva na sveopće pomirenje.

Draga braćo, neka primjer i duhovna baština ovoga Sveca, jakog u vjeri, čvrstog u nadi i gorljivog u djelotvornoj ljubavi prema bližnjemu, u svima probude svijest o važnosti pouzdanja u Gospodina, o darivanju sebe u životu vjernom Evanđelju te o prihvaćanju i prosvjetljivanju vjerom i molitvom svake životne okolnosti i svakoga djelovanja.

U ovoj godini milosti želim vam predati molitvu sv. Franji Asiškom da u svima nama nastavi rađati savršenu radost i sklad:

Sveti Franjo, brate naš,
ti koji si prije osamsto godina
išao ususret sestri smrti kao pomiren čovjek,
zagovaraj nas kod Gospodina.

Ti koji si u Raspetome u crkvi sv. Damjana
prepoznao istinski mir, nauči nas u njemu
tražiti izvor svakog pomirenja
koji ruši svaki zid.

Ti koji si, nenaoružan, prolazio linijama rata
i nerazumijevanja,
daruj nam hrabrost graditi mostove
ondje gdje svijet povlači granice.

U ovom dobu ranjenu sukobima i podjelama,
zagovaraj nas da postanemo mirotvorci:
nenaoružani i razoružavajući svjedoci mira
koji dolazi od Krista. Amen.

S takvim osjećajima želim svako dobro, osobito svima vama koji slijedite karizmu Siromaška iz Asiza te svima koji će na različite načine obilježiti osamstotu obljetnicu njegovoga *dies natalis* – *dana rođenja* i od srca vam udjeljujem željeni apostolski blagoslov.

U Vatikanu, 7. siječnja 2026.

Lav XIV.

Pouka Majke Marije Propetoga, 29. rujna 1950.

O duhu poniznosti serafskog oca Franje i naše družbe

Kćeri moje, pripremamo se da proslavimo blagdan našega serafskog oca sv. Franje. U njegovoj smo devetnici i ostalim bližim pripremama za njegov blagdan, ali najvažnije je, draga djeco, da obnovimo naš serafski franjevački duh. Ni jedna svetkovina se ne slavi zbog neke zabave, već da probudi u nama žar i pobožnost, duh poniznosti i ljubavi prema rassetom Kristu.

Vi, mile moje, morate biti prave slike rassetog Isusa. Ali mogle biste vi zapitati: »Kako možemo mi, bijedne smrtnice, pune nesavršenosti, slijediti Krista?« Da, kćeri moje, možete idu-

ći stopama poniznog sv. Franje koji je bio njegov najbolji sljedbenik. Ne da slijedite njegov trag zbog njega samoga, nego zbog toga što je on – slijedeći rassetoga Krista – izabrao najbolji, najsigurniji put. Mi smo sretni što smo kćeri sv. Franje, sveca koji je bio živa slika rassetoga Krista, osobito po poniznosti, pokori i jednostavnosti, tim krepostima kojima se svijet toliko divi. A tako je bio svet, toliko ljubio rassetoga Krista i izgarao od želje za spasenjem duša da mu je Isus obećao – zbog tih njegovih kreposti i velikih zasluga – da će svi oni koji ga slijede i ostanu vjerni njegovu redu, biti spašeni.

Svemogući Bog daje nam posebne, naročite milosti, zato što smo franjevke. Na primjer, svaki put kad posjetimo neku crkvu i u njoj izmolimo šest puta Očenaš, Zdravo Marijo i Slava Ocu, dobijemo potpuni oprost – jednako kao da smo se žrtvovala hodočasteći u Rim ili u Svetu zemlju. Te neizmjerne povlastice, koje Bog daje franjevcima, moraju uzdići naše srce i ražariti naš duh čežnjom da slijedimo serafskog oca, da postanemo drugi Franjo, da ljubimo Krista, kao što ga je on ljubio.

Ali budući da se sotona ne može pomiriti s tim da izgubi toliko duša, ne ostavlja ih na miru, nego nastoji na svaki način da izvuče barem koju dušu iz toga Reda, samo da se ne spasi. Zato, kćeri moje, budite oprezne na svako napastovanje, jer napasnik ne istupa otvoreno, nego uvijeno, potajno, skriveno. Budite budne i jake držeći se čvrsto rassetoga Krista i s njim vječnoga Oca. Ali, ako smo kćeri serafskog oca Franje, moramo biti i njegove sljedbenice, a to znači zagrliti križ i s ljubavlju ga nositi kao što ga je on nosio, jer bez križa ne možemo biti ni njegove kćeri ni sljedbenice. A u zamjenu za takvo prihvaćanje križa, franjevački Red donosi neizmjerne duhovne dobra, zbog kojih su mnoge velike duše, pa i sami pape, željeli da mu pripadaju. Pomoću franjevačkoga reda moramo spašavati duše i zato gdje god otvorimo našu redovničku kuću, moramo, uspostaviti Treći red sv. Franje i pozvati sve duše, bilo ih malo ili mnogo, da se svrstaju u njegove redove i da se uhvate za ovu sigurnu dasku spasenja i da budu kao dobar kvas za obnovu kršćanskoga duha u svijetu.

Mi u svom redovničkom redu koračamo sigurno putem spasenja, savršenosti, posvećenja. Ovim riječima, draga djeco, želim ražariti u vašim srcima plamen ljubavi, da zagrlite križ, ne onaj od drva, nego križ boli i patnje u onom obliku kako ga Bog svakoj dodijeli i da

živite vesele u slatkom zagrljaju ljubavi s rassetim Kristom.

Bula utemeljenja Družbe glasi: »Družba će skrbiti da utisne, i nadamo se da će doista utisnuti, u srca – kako njoj povjerene djece, tako i sestara – rassetoga Krista kojega je siromašni Franjo, ukrašen ranama, nosio ne samo u duši nego i u tijelu.« (+ biskup J. Marčelić). Da, kćeri moje, to je zato što je Isus Kralj našega srca, ali rasseti Kralj. Ponavljam, budimo dakle radosne, sretnne i oduševljene što smo franjevke. Prvo, radi svoga vlastitoga spasenja; drugo, da možemo po zaslugama Isusa Krista i ovoga reda druge spašavati i treće, da dadnemo zadovoljštinu svome Kralju tako što ćemo prigrliti njegov križ i duh poniznosti, ljubavi i žrtve.

Ovo što vam govorim o serafskom ocu ne govorim sama od sebe, već je to potvrdio sâm Isus Krist i vrhovni poglavari Crkve. Kad vam vaša duhovna majka govori o franjevačkom duhu, budite, kćeri moje, veoma pažljive, jer je franjevački duh temelj naše družbe, on je duh Kristov u vašim srcima, da po tom duhu živite, u njemu i po njegovim naredbama. Svaka družba ima svoj poseban duh i vi morate živjeti vlastitim duhom svoje družbe, duhom Kristovim, to jest iz ljubavi prema Bogu, u poniznosti, odricanju, duhu žrtve i pouzdanja u Boga.

Ja ću brzo umrijeti, kćeri moje, a i starije sestre, pa na vama mlađima ostaje da prosljedite djelo Družbe i da poučavate nove koje će ubuduće doći. Što će biti od Družbe ako vi ne uzdržite njezin duh uvijek živim i jakim? Držite se čvrsto u njemu, kćeri moje, neka riječi vaše duhovne majke prodru u vaše srce i postanu vaša svojina, kao vaša krv i vaše meso. Neka duh naše družbe prožme vašu bit do srži, kćeri moje, da on kao srčika biljke proizvodi uvijek isto cvijeće i iste plodove kao i do sada. Mislite uvijek, djeco draga, na to da moramo slijediti

samo raspetog Isusa i zbog toga tražimo utjehu samo u raspetom Isusom, plaćimo gubitak duša samo s raspetim Isusom, trpimo samo s raspetim Isusom i umriremo s raspetim Isusom.

Prigodom blagdana sv. Franje čestitam svima vama, mojim sestrama i kćerima, na neizmjerne milosti što smo kćeri nebeskog Oca, zaručnice Isusa Krista i duhovne kćeri serafskog oca Franje. Svaka osoba se veseli na blagdan svoga oca, svoga zaštitnika, upravitelja njezina života. Zato se mi toga dana više radujemo nego druge družbe, sretno što je Bog dao naročite milosti našem serafskom ocu Franji i što je nama udijelio veliku milost davši ga našoj družbi za vođu i uzor u ljubavi, pokori, jednostavnosti i poniznosti.

Treba da živimo, draga djeco, u poniznosti, jednostavnosti i radu – kao žrtve ljubavi za spasenje duša. Znamo, naime, da je čovjek utoliko miliji Bogu, ukoliko je ponizniji i pravedniji. Ne mjeri se veličina i vrijednost čovjeka po bijednoj plaći, već po njegovoj poniznosti pred Bogom i ljudima. Čim je duša poniznija i manja, tim je veća pred Bogom jer je poniznost istina, ona je prava svetost. A kako, kćeri moje, da se duša duboko ne ponizi kad vidi svoju nepostojanost, nevjernost u malim stvarima, svoju nesavršenost, nemoć, suhoću, svu svoju bijedu? Kako da se zbog ovoga ne osjeti u svojoj nutrini manje vrijedna od ostalih i da je ta istina ne zadrži u dubokoj poniznosti, dajući joj osjećaj da je kao nejakom djetetu koje se koleba i počinje plakati kad hoda.

Da, kćeri moje, ako smo pravedne i imamo ispravnu savjest moramo se zastidjeti i poniziti kad sagledamo sebe i imamo sve te slabosti i mizernosti. A što da se kaže o tijelu? Koliko li bijede! Svaka stvar može da za nešto posluži, na primjer uveli cvijet, kora od voća itd. može dati miris, esenciju, lijek... samo čovječja lešina je tako odvratna da je se mora što brže za-

kopati dva metra pod zemlju. Čime, dakle, da se slavimo i dičimo? Svojim crvima!

Ponizna duša ne misli na sebe, ona ljubi i žrtvuje se mnogo za druge, nije joj važno zdravlje, niti ju je briga za ono što drugi misle o njoj – ne smeta joj ako je drugi drže za budalu, nije joj stalo do vlastitih uspjeha ili neuspjeha, nego uvijek samo misli na to da drugima učini dobro.

Naime, ponizna osoba ima veliko milosrđe i ljubav, jer je ljubav miris koji se čuva u posudi poniznosti. Danas vam govorim o poniznom duhu sv. Franje, našega serafskog oca, koji se nije nikad obazirao na ljudske riječi i osvrtao na prezir ljudi. Imao je samo jedan veliki ideal, prinositi sebe za žrtvu Kristu u poniznosti, neprekidnom žrtvovanju, u pokori. Osjećao se uvijek grešnikom, mada nikad nije počinio veći grijeh od onih nesavršenosti tako svojstvenih mladosti. U njegovoj jednostavnoj i poniznoj duši, kao u bistroj kristalno čistoj vodi, odražavao se lik raspetoga Krista. I sâm raspeti Isus je to potvrdio utisnuvši u njegovo tijelo svojih svetih pet rana. Krist je ljubio Franju jer je imao jasnu, jednostavnu, nevinu dušu poput malog djeteta, Franjo je bio sama nevinost, jednostavnost, prinesena žrtva, koja izgara u ljubavi i pokori. Kaže naš Gospodin Isus Krist, utjelovljena Riječ i vječna Istina: »Tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući« (Lk 18,17). Naš Gospodin kaže da nitko neće ući u kraljevstvo Božje ako se ne ponizi kao dijete. A to je savršeno postigao naš serafski otac Franjo – toliko je postao jednostavno dijete da ga je Bog ne samo privukao k sebi, nego se i spustio k njemu. I upravo zbog njegove velike poniznosti, toliko drage Bogu, sâm Isus mu obeća da će se svi njegovi sljedbenici spasiti. Ta istina neće nikada biti izbrisana, jer je izišla iz usta samoga Boga. Treba da imamo, kćeri moje, isti duh sv. Franje, duh poniznosti,

ljubavi, jednostavnosti, požrtvornosti i samozataje, jednom riječju duh žrtve. Ako nemamo takav duh, nismo prave franjevke. Sotona ili oholost mogu nas prevariti uvjerivši nas da je nešto drugo istina i da se zauvijek izgubimo, ali ako živimo u poniznosti, podčinjene naredbama koje nam se daju, sigurno je da nećemo biti prevarene i da ćemo mirno i spokojno živjeti.

Duh poniznosti i jednostavnosti, kćeri moje, jest naš duh. To ne možete odmah razumjeti ako nemate sposobne učiteljice koje vas poučavaju u pravoj poniznosti i dok se ne izvježbate u toj kreposti. Ali, kćeri moje, morate imati jasnu i točnu predodžbu o poniznosti kako biste izbjegle svaku izvještačenost i pretvaranje u nastojanju da steknete poniznost u kretnjama i izgledu. Poniznost je, naime, otvorena i jednostavna istina koja pokazuje stvari onakvima kakve jesu. Ponizna duša je jasna i spokojna, njezina riječ je jasna, jasan je njezin pogled jer je pravedna i ničega skrivenoga nema u njoj. Sva je providna i čista i bistra, a njezina vanjštnina je odraz njezine nutrine. Naša je jednostav-

nost izražena u veselu i otvorenu duhu, kako nas je učio naš serafski otac, a što vam želi usaditi u srce i vaša prva duhovna majka. Uvijek je bila moja želja, kao što je i sada, da sve moje kćeri budu ponizne, vesele i da se istinski ljube. Oholost nije duh Božji, ni duh sv. Franje, ni duh naših prvih sestara Družbe.

Oh kako je slatka poniznost! Sve vjeruje, sve hoće, sve prihvaća. Nijedna opomena, nijedna poteškoća ne smućuje njezinu dušu, ona je uvijek vesela i svi je žele, traže. Evo vam, draga djeco, moje želje za sada i za poslije moje smrti. Budite ponizne, da biste živjele vesele. Budite siromašne, da živite čak i u kolibi, ali ostanite uvijek sjedinjene, uvijek vesele i ponizne. »Mir ljudima dobre volje!«, a ti *ljudi*, to su ponizne duše, što i vama želim da budete takve. Da dadnemo zadovoljštinu Krista i da zaslužimo nebo, moramo slijediti put poniznosti i jednostavnosti, kao što nas je učio naš Gospodin Isus Krist, naša prečista Djevica Marija i naš serafski otac sv. Franjo.

Neka naša družba, kćeri moje, bude najmanja, neka su sestre najponiznije na svijetu, idući tragom serafskog oca Franje i ne gledajući kako drugi žive! Ne tražite da idete korakom drugih družbi, nego budite uvijek ponizne, jednostavne, malene, posljednje, da možete ući prve u nebo, jer znamo da će zadnji biti prvi, ali prije svega zato da ugodimo Kristu, našem Gospodinu, svom jedinom idealu i ljubavi. Ako budete ponizne, kćeri moje, Isus će vas štititi na ovom svijetu, a u nebu će vas držati u svom srcu.

Dan i noć mislim na vas, kćeri moje, i molim da nastavite vjerno svoj put, uvijek oduševljene i vesele u svom zvanju, prikazujući se Ocu kao žrtve ljubavi do kraja gdje vas čeka vječni počinak u naručju našega milog Isusa. U njemu vas grli, ljubi i blagoslivlja vaša duhovna majka!

Pouka Majke Marije Propetoga, 2. kolovoza 1950. Slijediti Isusa Krista nasljedujući sv. Franju

Trebamo slijediti Krista kao sv. Franjo, ljubiti Krista nasljedujući sv. Franju, biti siromašni kao sv. Franjo, jer mi se zovemo franjevke.

Ne smijemo varati svijet, kćeri moje, govoreći da smo siromašne franjevke, a da ne živimo kao takve, jer bismo tako varale svoju vlastitu dušu. A k tomu je to i nepravda i bez razloga bismo izjavljivale nešto, a da to ne vršimo. Morate dobro znati što je franjevački duh i franjevačko siromaštvo i što je ljubav prema siromašnom Isusu, da biste shvatile taj uzvišeni ideal sv. Franje i da biste slijedile siromašnog Isusa, propetog Isusa.

Nitko nije, kao u svoje doba sv. Franjo, shvatio Krista i njegovu Crkvu, koja se rušila i trebala je obnovu.

Treba se obući u Krista, kćeri moje, to jest zaogrnuti duhom ljubavi, žrtve, siromaštva, posluha i samozataje. Treba se sav dati svima, za veću slavu Oca, u jedinstvu s Kristom. Sv. Franjo i njegovi sinovi u početku su se nastanili u malenu stanu uz malu i zapuštenu kapelu. I baš u toj maloj, zapuštenoj kapeli dogodilo se čudo, gdje se Krist ukazao sv. Franji i udijelio mu porcijunkulski oprost. Tu je veliku milost postigao svojom vjernošću Bogu, pokorom

i mrtvljenjem u borbi protiv napasti. Moramo mrtviti svoje tijelo kako ga je mrtvio sv. Franjo, naš serafski otac. Jedne je zimske noći osjetio u svojim udovima veliku napast, ustao je otišao u studen, da se za pokoru baci u trnje do prolijevanja krvi. Kad se vratio u svoju ćeliju, čuo je anđela gdje ga zove, uđe u kapelu i čuje divnu pjesmu, ugleda veličanstveno svjetlo, a u sredini našega Gospodina Isusa i njegovu presvetu Majku, koji su dolazili s neba da nagrade njegovu pokoru i kažu mu da su s njim zadovoljni.

Vidite, kćeri moje, kolika je milost postignuta tom pokorom za cijeli svijet. Budući da je nemoguće da sav narod može doći do Porcijunkule, Sveti Otac je proširio taj oprost na sve franjevačke crkve i kapele. U ovoj svetoj godini, obustavljeni su svi oprosti osim ovoga, jer je njega sâm Gospodin podijelio. Tu izvanrednu milost postignuo je naš serafski otac zbog svoje velike duševne čistoće, jednostavnosti i ljubavi prema svetom siromaštvu, koje je nazivao svojom zaručnicom. Bio je veoma ponizan i jednostavan, što je bila bit njegova bića, tako da je bio upravo kao dijete. Zbog tih je kreposti bila žarka njegova ljubav prema Kristu kojega je gledao u svim stvorovima pa i najnezatnijima, a koje je nazivao sestricama, jer su stvorenja njegova Stvoritelja i Oca, kako je on govorio: »Jedini moj Otac koji je na nebesima.«

Kad sam bila mlada, za praznika sam stanovala u jednoj našoj kući uz more, a razmatrati sam išla u šumicu, ali nisam mogla prosljediti s čitanjem razmatranja iz knjige, promatrajući nebo i gledajući divna stabla s blistavim kapljicama rose, jer sam u njima gledala i ljubila Boga moga i njihova Stvoritelja, koji je tolikom pomnjom i skladom ukrasio svijet da čovjek u njemu uživa, da se tim služi i veseli i slavi svoga Oca koji je na nebesima.

Kćeri moje, morate ljubiti sve stvoreno jer je to vaš Otac stvorio – nije sve to stvorio zašto

što je trebao, nego iz čiste ljubavi prema nama. I zato moramo ljubiti sve stvoreno, ne zbog njega samoga nego zato što vidimo Boga u njemu, kao što je činio sv. Franjo. Slijedimo sv. Franju u ljubavi prema Isusu Kristu, radi kojega je on neizmjerljivo ljubio siromaštvo, pokoru, poniznost, jednostavnost i imao veliku ljubav prema propetom Isusu. Toliko ga je ljubio da mu je Gospodin udijelio milost da na svom tijelu nosi njegove svete rane. Isus kruni i nagrađuje one koje ga ljube i koji ga slijede s križem, trnovom krunom, u poniženjima, čavlima koji probijaju udove, u bolestima i sulicom koja probada srce, bez ikakva sustezanja, jer se jedino tako može smatrati učenicom i Isus ga može zvati svojim. Ako smo kćeri sv. Franje, slijedimo Krista kao sv. Franjo, ljubimo Isusa kao Franjo, činimo pokoru i djela milosrđa kao Franjo.

Budimo prave franjevke, siromašne i ponizne, blage i požrtvovne, za Isusovu ljubav, za našega Gospodina, u kojemu vas sve ljubi vaša prva duhovna majka.

Pouka Majke Marije Propetoga, 1. kolovoza 1944.

Pravilo Trećega redovničkog reda sv. Franje

Pravilo je norma života koja nam ukazuje kako treba živjeti i djelovati u redovničkoj zajednici. Pravilo reda serafskog oca sv. Franje jest zakon za redovničke franjevačke redove trećega reda. Naš je sv. Franjo po božanskom nadahnuću utemeljio tri reda i svakome dao posebno pravilo. Prvi red je utemeljio za svećenike. Drugi red, onaj sv. Klare, za klauzurne redovnice sa svečanim zavjetima. Treći svjetovni red, za dobre kršćane da žive što kreposnije. Različiti od toga svjetovnoga trećeg rada jest Treći samostanski red sv. Franje – za redovnike i redovnice koji žive u samostanima, sa svetim zavjetima i s pravilom koje su sastavili prema prvom i drugom redu sv. Franje pape Urban VII. i Lav X., a nadopunio ga je Pio XI.

Podrijetlo pak Trećega samostanskog reda je ovo: Neke pobožne djevojke, koje su pripadale Trećem svjetovnom redu sv. Franje, živjele su u zajednicama uz grobišta, uređujući crkve i groblja, a opslužujući zavjet svete čistoće. Tada su pape – najprije Urban VII., a zatim Lav X. – formirali Treći samostanski red za ove djevojke koje zbog oskudice miraza i drugih razloga nisu mogle ući u Drugi red sv. Klare. Uzevši od Prvoga i Drugoga pravila sv. Franje, sastave Treće opće pravilo koje nadopuni papa Pio XI. za sve franjevačke samostanske družbe. Ovo pravilo imamo i mi i nalazi se pred našim svetim ustanovama.

Zato sve družbe koje hoće da pripadaju Trećem samostanskom franjevačkom redu, moraju živjeti prema ovom Općem franjevačkom pravilu i na njemu temeljiti vlastite ustanove. Ove pak treba da ispita i potvrdi Sveta Stolica, pa ako nađe samo jednu riječ, koja se kosi s Kodeksom

kanonskoga prava, poprave ih ili ne odobre.

Iz ovoga možete prosuditi, kćeri predrage, koliko su veliki zakoni svetih ustanova koje su sastavljene prema Kodeksu kanonskoga prava, i prema tome tko pogriješi samo protiv jednog kanona Crkvenoga prava može biti kažnjen od svete Crkve. Zato se mora učiti kanonsko pravo za redovnice. Osim toga, kćeri drage, vama je sveta Crkva preko vaše duhovne majke, uz sveto pravilo, dala i ustanove, gdje se nalaze najpotrebniji kanoni za redovnice. Ustanove naše družbe ispitane su i potvrđene od svete Crkve uz mnoge pohvale od slavno vladajućeg Svetog Oca Pija XII. Čuvajmo ih, kćeri moje, i opslužujmo, jer su one naš vođa, sveti zakon koji nam je dan da po njemu živimo i da se po njemu posvetimo.

Što kaže naš serafski otac sv. Franjo o našem svetom pravilu – ustanovama? »Braćo moja, preljubljena moja braćo, kako nam je divno milosrđe pokazao naš Gospodin, kad nam je dao ovo pravilo. Sveto pravilo je knjiga života, nada spasenja, jezgra evanđelja, put križa, ključ raja, ugovor vječnoga saveza.« Svojima je govorio da je Pravilo knjiga života, nada spasenja, jezgra evanđelja, put križa, ključ raja, ugovor vječnoga saveza.

Kćeri predrage, naučite dobro sveto pravilo i ustanove, neka vas tako prožme njihov duh, da živite njihovim duhom, dišete, radite i posvetite se. Držite ih uvijek u pameti i u srcu s nakanom da ih vi i opslužujete i da pazite da ih svaka opslužuje u našoj dragoj družbi. Čitajte ih, sestre mile, s istim onim poštovanjem i ljubavlju kako biste slušale i našega Gospodina, jer nas on po njima poučava.

Pouka Majke Marije Propetoga, Caseros, 17. rujna 1942.

O duhu sv. Franje

Prigodom svetkovine Rana sv. Franje

Kćeri moje, danas kad svi franjevački redovi i cijeli svijet slavi našega serafskog oca koji je svojim tijelom, dušom i željama toliko sličan Isusu Kristu, moja se duša obraća vama koje ste moje kćeri po sv. Franji.

Sestre predrage, kćeri moje, vi koje ste došle u ovaj red da slijedite Krista kako ga je slijedio naš serafski otac, morate dobro poznavati duh našega Gospodina Isusa Krista i duh sv. Franje, jer kako ćete moći slijediti svoga oca Franju i biti njegove kćeri, ako ne poznate i ne razumijete njegov duh.

A njegov je duh serafska ljubav prema Isusu Kristu, raspetom Kristu. Moramo živjeti, kćeri moje, Franjinim duhom, jer je on naš otac koji nama upravlja, koji nas vodi i pomaže nam na našem putu prema nebu.

Treba da znate, mile moje, kako je Krist ljubio ovoga divnoga sveca, punoga ponizno-

sti, ljubavi, blagosti, slatkoće i milosrđa, a zato je potrebno da čitamo i razmatramo o životu našega serafskog oca i onda da ga vjerno slijedimo.

Ali ako neka kaže: »Ja hoću da slijedimo našeg oca sv. Franju, da budem ponizna i siromašna kao on«, a zatim ne čini tako kako kaže, to je lažno i smiješno. Istina je da ne možemo slijediti život sv. Franje u svakom pogledu, ali je bez sumnje sigurno da ga možemo slijediti u poniznosti, sabranosti i iskrenosti.

Vidite, mile moje, kad je na današnji dan bio na brdu La Verna sa svojom braćom, intonirao je »Te Deum« svim žarom svoga srca. Želim, kćeri drage, da tako i vi pjevate Bogu pobožno, s ljubavlju i žarom, da se vaša duša prenese u nebo, pred Presveto Trojstvo.

Kad je sv. Franjo molio »Očenaš«, nije ga mogao završiti, jer bi slaveći Boga padao u ekstazu, pozivao bi ptičice, ljude i sve stvorove Božje da s njim slave Boga. Tako u svojoj pjesmi »Bratu Suncu« poziva cijelu prirodu, nebo i zemlju, da s njim hvale nebeskog Oca.

A zašto je Bog dao sv. Franji Kristove rane? Jer je bio ponizan kao Krist. Svim svojim srcem ljubio je muku Kristovu i dok je razmatrao o njegovim presvetim ranama, želio je da razapne svoje tijelo skupa s njim.

Sveti je Franjo bio čista srca, čist u svojim mislima, čist u svojim nakanama. Živio je sav i samo za svoju raspetu Ljubav. Zato je i zaslužio da mu nisu utisnute samo rane, nego je nosio živu Kristovu sliku u svom tijelu i u svojoj duši.

Kad budete čitale život našega serafskog oca, razmatrajte dobro o njegovoj velikoj poniznosti. Na primjer, kad je bilo u pitanju da se učini nešto za Božju slavu, nije imao nikakva straha, ni ljudskog obzira. Bilo mu je svejedno hoće li ga svijet ismijati, jer je dobro znao da se duh svijeta uvijek protivi Kristovu duhu i da se ne može slijediti dvojicu gospodara. Zaista, bio je izvanredan prezir ovoga sveca prema svijetu u kojem je ranije tako raskošno živio.

Kćeri moje, nemojmo se obazirati na ono što drugi misle i govore, čak ni na mišljenje sestara kad je riječ o vršenju naredaba viših pogla-

vara. Vršimo točno sve onako kako oni zapovijedaju, pa čak i kad bi nas to koštalo poniženja. I to ne samo zato da poniženjem uništimo svoju oholost, nego zato da slavimo Boga, Krista.

Tražite uvijek kako da se ponizite, da svaku stvar što bolje učinite za slavu Božju. Pitajte i molite za pomoć u ovome od svoje nadstojnice i od svojih sestara, imajući uvijek u tom jedan jedini cilj, poput sv. Franje koji je imao uvijek samo jednu želju: »Činiti iz ljubavi sve što je moguće bolje za sve to veću slavu Božju.«

Da, kćeri moje, činite sve iz ljubavi za slavu Božju. Ovo neka bude vaš jedini cilj u životu.

dr. sc. Katica Knezović

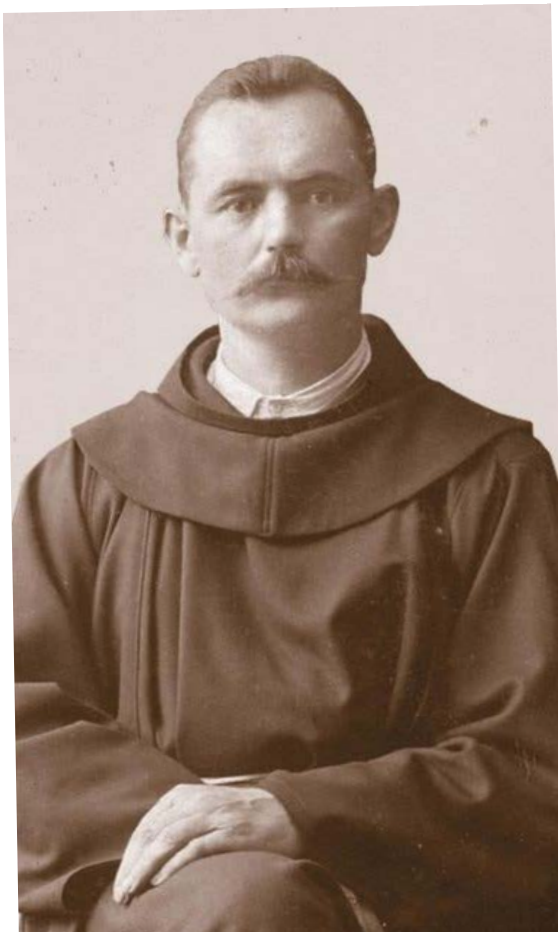
Kako vjerujemo, onako i djelujemo

Usporednice franjevačke karizme služenja siromasima u životu i djelu fra Didaka Buntića i bl. Marije Propetog Isusa Petković (I. dio)*

Sažetak

Bl. Marija Propetog Isusa Petković (1892.-1966.), utemeljiteljica izvorno hrvatske Družbe Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje u Blatu na Korčuli i fra Didak Buntić (1871.-1922.), član Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije sa sjedištem u Mostaru, jedno su vrijeme bili suvremenici i oboje su, svatko na svoj način, zauzeto živjeli svoju redovničku karizmu franjevačkoga služenja siromasima i potrebitima. U njihovu su podneblju ljudi osiromašili i zapali u glad i krajnju bijedu ponajviše zbog Prvoga svjetskog rata, prirodnih katastrofa, gospodarskoga sloma i epidemije »španjolice«. Dok je fra Didak vodio djecu na ishranu u Slavoniju i Baranju a prosio kruha za one ostale kod kuće (1917.-1918.), s. Marija Propetoga nekoliko godina potom obilazi u više navrata tu žitnicu, prikupljajući kao milostinju kruha i ruha za osiromašeno i izgladnjelo Blato, a na pripadajućim vladinim tijelima traži svaku pomoć za sirotište i pučku kuhinju. Oboje su, svatko na svoj način, prepoznali čovjeka u potrebi i djelovali prema sposobnostima koje im je Bog dao. Kao preteče Drugoga vatikanskog koncila (1962.-1965.) djelovali su u njegovu duhu u Crkvi i

društvu. Domišljatom ljubavlju služili su čovjeku potrebniku u sirotištima, bolnicama, misijama, odgoju i obrazovanju, politici... – gdje god se moglo što god učiniti za preživljavanje i osiguravanje bolje budućnosti svojih sunarodnjaka. Svojim životom bili su i ostali uzor vjerničkoga življenja evanđeoskih kreposti – što je Crkva prepoznala i potvrdila proglašivši Mariju Propetoga blaženom 6. lipnja 2003. u Dubrovniku, a za fra Didaka su započete pripreme radnje za otvaranje propisanoga procesa za kanonizaciju.

* Rad je izložen na znanstvenom skupu u Mostaru, 2.-3. listopada 2008., i objavljen u zborniku »Fra Didak Buntić – čovjek i djelo«, Zagreb, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 2009., str. 579-602. Prigodom jubileja 800. obljetnice preminuća sv. Franje u glasilu *Tebi Majko* donosimo ga u tri dijela.

Uvod

Katekizam Katoličke crkve u svome trećem dijelu, koji tematizira *Život u Kristu*, ima i poglavlje o *kršćanskoj svetosti*, u kojem se – pozivajući se na Matejevo evanđelje i na Dogmatsku konstituciju o Crkvi *Lumen gentium* (LG) Drugoga vatikanskoga koncila – doslovno donosi sljedeće:

»Svi vjernici, bilo kojeg staleža i stupnja, pozvani su na potpun kršćanski život i na savršenu ljubav' (LG, 40). Svi su pozvani na svetost: 'Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski' (Mt 5, 48): 'Da postignu tu savršenost, neka se vjernici služe silama primljenim po mjeri Kristova dara da se (...) u svemu poslušni volji Očevoj posвете slavi Božjoj i službi bližnjemu. Tako će svetost Božjega naroda dati obilate plodove, kako to u povijesti Crkve izvrsno dokazuju životi tolikih svetaca' (LG, 40).«¹

Pred nama je dvoje redovnika koji su poziv na »potpun kršćanski život i na savršenu ljubav« ostvarili služeći se »silama primljenim po mjeri Kristova dara«, »u svemu poslušni volji Očevoj« posve posvećeni »slavi Božjoj i službi bližnjemu«. ² Teško bi bilo iznaći jasniji i sažetiji ocrtni život tih dvoje ljudi kojima je posvećen ovaj napis. Dosegnuti junački stupanj življenja toga poziva na svetost, posebice sukladno trima istaknutim premisama, Crkva je u slučaju s. Marije Propetoga već priznala proglašivši je blaženom 2003. godine,³ a za fra Didaka Bun-

tića odražava se u uvjerenju njegovih suvremenika, da je bio čovjek sveta života, što se potkrjepljuje kako brojnim svjedočenjima iz prve ruke,⁴ tako i svim onim djelima kojima je bio nadahnutelj, začetnik i provoditelj,⁵ kojih je toli-ko da poprimaju »biblijske razmjere«. ⁶

U životu i djelu tih dvoje Franjinih sljedbenika uočavaju se usporednice u otjelovljivanju franjevačke karizme služenja siromasima, po kojima je fra Didak zavrijedio naziv »oca hercegovačke sirotinje«, ⁷ a Majka Marija Propetoga

u euharistijskome slavlju blaženom proglašio papa Ivan Pavao II. za svoga 100. pastoralnoga putovanja, a trećega pohoda Hrvatskoj.

⁴ Riječ je već i o mnogim pismima iz njegove bogate prijepiske s raznim ljudima s kojima je surađivao, a iz kojih se razabire koliko ga poštuju i koliko mu se dive zbog sve žrtve koju čini za svoj narod, a potom brojna svjedočenja izražena u nekrolozima nakon njegove iznenadne i prerane smrti. Tu su i brojna svjedočenja dana poslije prigodom njegovih obljetnica i pokušaja njegove subraće da fra Didakovi suvremenici ostave pisani trag o susretima s njim [primjerice: Didak Ćorić (ur.), *Fra Didak Buntić. Spomenica o 60. obljetnici spasavanja gladne djece iz Hercegovine*, Zagreb – Mostar, Kršćanska sadašnjost – Provincijalat franjevačke provincije, 1978.].

⁵ Dosta je spomenuti opismenjavanje puka, gradnju širokobriješke bazilike i gimnazije, spašavanje sirotinje od gladi, unaprjeđenje poljoprivrede i cjelokupnoga društvenoga života.

⁶ Tim se izrazom poslužio njegov subrat u redovništvu dr. sc. Ivan Dugandžić u svom referatu »Vjerničko nadahnuće fra Didakova karitativnog djelovanja« na znanstvenom skupu »Fra Didak Buntić – čovjek i djelo«, održanom u Mostaru, 2.-3. listopada 2008.

⁷ Takvim ga se i sličnim nazivima, poput »pravim ocem«, »spasiteljem sirotinje«, »hercegovačkim Mojsijem« imenuje na puno mjesta u njemu posvećenim spisima, posebice u sjećanjima na njega [usp. Ćorić (ur.), *Fra Didak Buntić...*].

¹ *Katekizam Katoličke crkve*, Zagreb, Hrvatska biskupska konferencija – Glas Koncila 1994., br. 2013.

² *Isto*.

³ Bilo je to u sjedištu njezine rodne biskupije, u Dubrovniku, 6. lipnja 2003. kad ju je u svečanom činu

naziv »madre miracolose«. ⁸ Ako je točno da je čovjek stvoren od zemlje, i to od one na kojoj je rođen – kako se voli zgodno dometnuti – onda je i svetački lik tih dvoje Božjih ugodnika satkan od sudbine njihove rodne grude u iznimnu povijesnu trenutku. Ta zemlja, vrijeme i njezine okolnosti iznjedrile su njih tada i takve. Njihove se, na prvi pogled oprečne, biografske crte skladno ugrađuju u usporednicama franjevačke karizme služenja siromasima koje se ovdje pokušava iščitati u njihovu redovničkom (1), socijalno-gospodarstvenom (2) i duhovno-pastoralnom radu (3).

1. Redovničke usporednice

U vrijeme Marijina rođenja fra Didak je već imao 21 godinu i nosio je Franjin habit. Marija je rođena u Blatu, 10. prosinca 1892. u imućnoj obitelji u kojoj je otac svojoj brojnoj djeci bio »kao svetinja«. ⁹ U autobiografiji Marija za njeza svjedoči:

»Bio je jednostavan, iako bogat u zemaljskim dobrima. Pravednost, milosrdnost i ljubav, bile su u njemu ostvarene u najvećem stupnju savršenosti. Imao je veliku vjeru i do u tančine je vršio zakon Božji i zapovijedi svete Crkve, osobito djela milosrđa. Siromasi i težaci, oni su bili njegovi prijatelji. Upravo ih je očinski ljubio i za njih se zauzimao, osobito za svoje težake, kojih

je imao oko 700 jer je četrnaesti dio otoka Korčule njemu pripadao. (...) Osobito je ona u svom ocu gledala živog sveca, za kojim se njezina duša, poslije Boga, zanosila. Otac je bio, poslije Boga, njen ideal – njena ljubav, kojeg je jako i s poštovanjem kao svetinju ljubila zato što je tako dobar i milosrdan siromašnima, što je tako mučaljiv i zadubljen u neke misli, tako jednostavan i istinit, kao čisto zlato.« ¹⁰

Upravo je zbog oca, kojeg je tako voljela i koji je jednu kćer već dao u samostan, ¹¹ tajila i gušila svoje redovničko zvanje. ¹² Već je Marijin djed dao urediti u kući Petkovića, svega nekoliko koračaja udaljenoj od župne crkve, dvije gostinjske sobe za redovnike (fratre i dominikance) koji su prigodice dolazili u Blato i tu pastoralno djelovali. ¹³ Mala je Marija u tim susretima upila puno redovničke duhovnosti, a za se-

¹⁰ *Isto*, 15-16.

¹¹ Marijina najstarija polusestra Jela bila je redovnica, imenom s. Gertruda, u redu Srca Isusova u Puli. Jednom zgodom kad je u Blatu prikupljala milodare za potrebe svoga reda pokazala je Mariji jednu kuću i rekla joj da će se ona vratiti u Blatu i u toj kući otvoriti sirotište. Umrkla je mlada u 33. godini života, svetom smrću na dan Velike Gospe, 15. kolovoza 1904. godine, a pri zadnjem susretu s Marijom rekla joj je: »Više se nećemo vidjeti, do viđenja u raju« (*isto*, 29). Malo potom, 16. listopada 1904. u Blato su doista došle redovnice, ali jednoga drugog reda i brinule se za sirotinju, a nekoliko godina potom Marija je utemeljila Družbu Kćeri Milosrđa (*usp. isto*, 31).

¹² »(...) u devetoj godini, počela je osjećati zvanje da ide u koji zavod gdje se druge djevojčice odgajaju i da se i ona u takvom kojem hramu odgaja za Boga« (*isto*, 28).

¹³ Dolazili su »kao korizmeni propovjednici i ispovjednici, kao posjetioci vjerskih društava, napose trećih redova (franjevačkog ili dominikanskog), ili kao prositelji milostinje« (*isto*, 18).

⁸ Zavrijedila je taj naziv jer se uvijek uzdala u Božju pomoć i kad se činilo da su sva vrata zatvorena, u zadnji se čas, kao uslišanje njezine vapijuće molitve, pravim čudom Božjim, našlo rješenje za dotičnu potrebu.

⁹ Marija Propetog Isusa Petković, *Sve za Isusa. Autobiografija i duhovni zapisi*, prir. M. Parlov, Split, Verbum, ²2004., 15.

be kaže da je u roditeljskoj kući odgajana »kao u samostanu«. ¹⁴ Stoga ne čudi da je već u 14. godini učinila »zavjet vječnog djevičanstva«, ¹⁵ a da u toj dobi baš i nije razumjela što to znači. Bila je u 19. godini kad joj je otac umro ¹⁶ i tad s majkom preuzima odgoj mlađe braće i upravljanje golemim i zahtjevnim imanjem.

Franjo Buntić rođen je na Paoči, 9. listopada 1871. u siromašnoj obitelji gdje je rano ostao bez oca pa ga je majka, zajedno s drugom djecom, odgajala uz pomoć rodbine, ponajviše njegovih stričeva. Kako mu je učitelj, kojega su sva djeca cijenila, bio vojnik, i Franjo se počeo zanositi tim zvanjem, a kad mu je neki stražmeštar ponudio da ga smjesti u kadetsku školu majka ne htjede to privoljeti, jer je svoga sina radije htjela vidjeti u franjevačkoj halji nego li u vojničkoj odori. ¹⁷ Nakon školovanja na Širokom Brijegu stupa na Humcu u franjevački red, 18. veljače 1888. i uzima ime Didak. ¹⁸ Ušao je u izgrađenu redovničku zajednicu muževa koji su sve svoje snage ulagali za boljitak hercegovačkoga puka, jer su i sami iz njega potjecali: »A tko je bliži svome narodu, tko bolje poznaje njegove vječne i vremenite potrebe od

njegova ujaka – franjevca, koji je iz njega nikao, za nj živi i umire?« ¹⁹

Marija Petković dobiva tadašnju osnovnu naobrazbu u šestogodišnjem školovanju, a potom završava trogodišnju srednju i domaćinsku školu ²⁰ u upravo pristiglih sestara Službenica milosrđa u Blatu, ²¹ a potom polazi u njih – koje su sve bile Talijanke – satove talijanskoga i ručnoga rada. Izvršno vladanje talijanskim jezikom dobro joj je došlo poslije u osnutku i vođenju Družbe, posebice u potraživanju pomoći za karitativni rad. Dakako, tu je uz stručno obrazovanje dobila i neposredan uvid u redovnički život te bila formirana i u duhovnosti. ²²

Franjo Buntić obrazuje se i formira od franjevačkoga Širokog Brijega do isusovačkoga učilišta u Innsbrucku kamo su ga starješine kao fra Didaka poslale na studij bogoslovlja, a potom i klasične filologije. Godine 1895. vraća se na Široki Brijeg i preuzima službu profesora

¹⁹ Isto, 37.

²⁰ Bila je to tzv. *Scuola civica* – građanska srednja i domaćinska škola za djevojčice (usp. Atanazije Matanić, *U znaku ljubavi*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1999., 21).

²¹ To su bile prve redovnice koje su se nastanile u Blatu 1904. godine, a Kuća matica im je bila u Besci. Prema talijanskom nazivu družbe Ancelle della Carità, Blačani su ih zvali ančele (usp. isto, 21).

²² Sama zapisuje pišući o sebi u trećem licu: »Tu je Marija po promislu Božjem primila drugi odgoj u krepostima i prve upute i korake na putu savršenstva. Svaki je dan tu slušala duhovno štivo i odgojne pouke. Promatrala je izbliza i redovnički život i običaje u samostanu. Gledala je kako časne sestre priređuju predstave, vode društva. Gledala je kako se strogo čuvaju svijeta i pogleda svijeta, kako su skromne, ponizne. Kako vrše i čuvaju sveto siromaštvo i u najmanjim stvarima (...) kako se djecu poučava i zabavlja, razne igre i vježbe...« (Marija Propetoga, *Sve za Isusa...*, 32).

¹⁴ Isto, 17. Potkrjepljuje to sjećanjem na svoju majku kad kaže »da je bila vrlo pobožna žena, koja je djecu odgajala u strahu Božjem i u svetoj nevinosti, tj. u strogom čuvanju od svega što bi im moglo i malo smutiti dušu. Ona je gojila svoju djecu u strogosti, u krepostima, u radu i jednostavnosti, u poniznosti i samoprijegoru, u pokori i molitvi« (isto, 18).

¹⁵ Bilo je to 21. studenog 1906., na blagdan Prikazanja Blažene Djevice Marije (usp. isto, 48).

¹⁶ Otac je umro na sam Uskrs, 16. travnja 1911. (usp. isto, 15, 77).

¹⁷ Usp. Ivo Dobržanski, *Seljačke škole Hrvatske narodne zajednice za Bosnu i Hercegovinu*, Sarajevo, Tiskara »Bosanske pošte«, 1914., 12.

¹⁸ Usp. Oton Knezović, *Život i rad fra Didaka Buntića*, Zagreb, Tiskara narodne prosvjete, 1938., 13.

grčkog i latinskog jezika, prenoseći tako sljedeće 24 godine hercegovačkoj mladeži klasičnu naobrazbu po kojoj je »upravo slovio«,²³ a mnoge od njih oduševljavajući i za franjevaštvo, u čiju ih je duhovnost uvodio vlastitim primjerom prema onoj drevnoj *verba movent, exempla trahunt*. Uz klasične jezike koje je poznao kao hrvatski, govorio je njemački i talijanski a razumio francuski – stavljajući sve to u službu svome franjevačkom redu i hrvatskom narodu.²⁴ To da je fra Didak proveo gotovo četvrt stoljeća radeći u širokobriješkoj gimnaziji najbolje govori o njegovim sposobnostima, njegovu shvaćanju povijesnoga trenutka i o njegovu načinu rada,²⁵ jer je Široki Brijeg u to vrijeme bio »kulturni centar hrvatske i katoličke Hercegovine i matica franjevačke provincije«, pa je »tome zavodu trebalo (...) posvetiti svu brigu i pažnju, jer je bio odgojilište i rasadište svećeničkog franjevačkog podmlatka za Hercegovinu«, a starješinstvo svjesno toga za te je zadaće biralo najbolje sile.²⁶ Svojim je bogatim klasičnim znanjem fra Didak znao tako oduševiti čak da su i oni rado učili klasične jeziku, pa je »gimnazija doskora dobila glas kao jedan od najboljih klasičnih zavoda u Bosni i Hercegovini.«²⁷ Fra Didak se i tu morao bo-

riti s krajnjim siromaštvom koje je neprestano pratilo taj zavod, jer državne vlasti nisu davale nikakve pomoći za franjevačko školstvo, kako one u tursko doba, tako ni one u vrijeme Austrije.²⁸ Budući da se u to vrijeme broj vjernika u Hercegovini povećavao (112.000 duša), osnivale su se nove župe, pa se povećavala i potreba za franjevačkim klericima, koje je starješinstvo nastojalo školovati u inozemstvu, većinom u Njemačkoj i Italiji.²⁹ Podmladak se odgajao u širokobriješkom zavodu za koji je trebalo namaknuti sredstva da se izgrade dostatni i prikladni prostori za stanovanje i učenje da bi se mogao podići na razinu gimnazije.³⁰ Time se omogućili i uzimanje više vanjskih đaka, što je mnogoj hercegovačkoj nadarenoj ali siromašnoj mladeži bila jedina prigoda za školovanje.

Marija Petković, suočena s mnogom bijedom već i u svome rodnom Blatu koje tada broji oko 10.000 stanovnika,³¹ a osjećajući u sebi redovnički poziv, odlučuje poći upravo u zatvoreni red, da oplakuje bijedu svijeta.³² Time je istina pokazala da ima oči otvorene za prepoznavanje čovjeka u nevolji, ali i svijest da ona sama ne može učiniti ništa više nego li poći u kontemplativni red i tamo pred Bogom oplakivati taj jad čovjeka nevoljnika, uzdajući se u

²³ Knezović, *Život i rad fra Didaka Buntića...*, 13.

²⁴ Usp. isto, 13.

²⁵ On i dvojica njegovih kolega koji su 1895. započeli svoj rad na gimnaziji, imali su podnijeti herojske žrtve i izvršiti golem posao, pa ne čudi da se fra Didak »sav zakopao u svoje klasike, te je u prvim godinama profesorskoga žara znao više puta i osvanuti s knjigom u ruci«, a najradije je čitao Novi zavjet na grčkom jeziku »te ga je znao gotovo svega naizust« (isto, 17).

²⁶ Usp. isto.

²⁷ Fra Didakova metoda poučavanja i njegova učelnika fra Mile Miloša, neobično sposobna nastavnika za grčki i latinski od 1904. do 1921., toliko je bila uspješna »da su njihovi đaci iz VI. razreda bolje znali klasične jezike nego maturanti iz dr-

žavnih gimnazija« (isto, 17-18).

²⁸ Usp. isto, 18. Fra Oton Knezović objašnjava i razloge takvoga neprijateljskoga stava prema franjevačkom školstvu, promatrajući ga u kontekstu tzv. istočnog pitanja i austrijskoga imperijalizma na Balkanu (usp. isto, 47 i dalje).

²⁹ Usp. isto, 21.

³⁰ Uz mnoge žrtve i odricanja otaca franjevaca, za provincijalatstva fra Davida Nevistića (1916.-1919.) koji je dao preurediti dio samostana, Široki je Brijeg šk. god. 1917.-1918. dobio svih osam razreda gimnazije (usp. isto, 21-22).

³¹ Usp. Matanić, *U znaku ljubavi...*, 15.

³² Usp. Marija Propetoga, *Bilješke za autobiografiju*, 160 (citirano u: isto, 32).

Božje milosrđe i snagu zagovorničke molitve. Tom je prigodom načinila oporuku i uručila je župniku, a glasila je: »Svu svoju imovinu ostavljam da se u Blatu sagradi zavod za siromašnu i zapuštenu djecu, gdje će se u vrijeme prosto od škole moći odgajati i dobiti hranu, a sirote i stanovati.«³³ Bogu je, čini se, već i to dostatno, da iz toga otvorena oka i srca – uma i duha – učini djelatnu ljubav, ruku pomoćnicu i predvodnicu za one koji su jednako otvoreni. Mladod djevojci, ženi iz puka, uz bok stavlja mjesnoga biskupa dr. sc. Josipa Marčelića koji je, poput mudra oca i pastira, savjetuje i vodi korak po korak do toga da postane djelatno oruđe u Božjem namislu.³⁴ Time njoj kao ženi, biskup svojim ugledom i zalaganjem otvara vrata za konkretno djelovanje, kako na crkvenom tako i na društvenom polju.³⁵ Umjesto da se zatvori u kontemplativnom redu, uz vlastiti pristanak bi-

va vođena u utemeljenju ženske redovničke zajednice Družbe Kćeri Milosrđa 1920. godine u Blatu, čija je karizma služenje siromasima, napose sirotnoj djeci, starijima i bolesnima i to u franjevačkom duhu.

Naoko posve različite okolnosti pratile su ulazak s. Marije Propetoga i fra Didaka u redovništvo franjevačke obitelji, ali ne i oprečne u ostavljanju temeljnih dojmova na život tih dvoje ljudi. Djetinja dob je u njih probudila i pobudila otvorenost uma i duha za nepatvorenu stvarnost oko njih, izgrađujući u njima posebice emocionalnu zrelost i inteligenciju.

Dok je Marija Petković za odjelotvorenje služenja siromasima bila vođena da utemelji žensku redovničku zajednicu s karizmom milosrdne ljubavi, fra Didak je doveden u gotovu, uređenu zajednicu otaca franjevaca, provincije Uznesenja Marijina koji su se brinuli kako za vjerski život svoga puka, tako i za svaki njegov boljitak u društvenom, gospodarskom i političkom pogledu. Fra Didak posve koristi strukturu svoje zajednice, i njemu kao franjevcu otvorena su vrata i za značajnije i utjecajnije društveno-političko djelovanje, a kad se to pravo pokušava dokinuti ili znatno suziti, snažno se tomu opire,³⁶ gledajući pred sobom puk koji bi time najviše štetovao. Njegova je redovnička sobica bila ured u koji je svatko mogao ući i potražiti pomoć.³⁷ Pouzdanje u njegov utjecaj i sposobnost da se za njih založi u mnogih je potrebnika bilo takvo, da su držali kako je stvar riješena samim time što su poteškoću izložili fra Didaku.

(nastavak u sljedećem br.)

³³ Marija Propetoga, *Bilješke za autobiografiju*, 154 (citirano u: *isto*, 32).

³⁴ Sama zapisuje: »Prigodom biskupovog kanonskog pohoda Blatu 1906., obavi ona kod svog dijecezanskog biskupa J. Marčelića ispovijed i otkrije mu svoju želju za polazak u samostan i da posveti svoj život Bogu – ljubavi Isusovoj. Preuzvišeni biskup Marčelić od tada je uzeo pod pismeno vodstvo Marijinu dušu« (Marija Propetoga, *Sve za Isusa...*, 46).

³⁵ Dubrovački biskup dr. sc. Josip Marčelić piše Mariji: »Ti kažeš da ne možeš gledati nevolju, pokvarenost i zasljepljenost svijeta, a trpiš što pomoći ne možeš, pa ideš da plačeš nad tom nevoljom. Ali ne valja, kad kuća gori, ostaviti i bježati i plakati; to nije junački, već se svim silama zauzeti, gasiti i spasiti, što se može. Zato te molim i savjetujem da se vratiš i zauzmeš se za svoje mjesto i odgoj djevojčica; mogla bi s vremenom otvoriti višu redovničku kuću, ali sve u svoje vrijeme« (budući da izvornici nisu sačuvani, njezin životopisac preuzima zapis iz njezinih *Bilježaka za autobiografiju*, str. 161; citirano u: Matanić, *U znaku ljubavi...*, 33).

³⁶ Usp. Knezović, *Život i rad fra Didaka Buntića...*, 37-39, 71-77.

³⁷ »(...) bio je dobar savjetnik svakome, te koji je god trebao razgovora ili preporuke, svak je k njemu dolazio, a on je svakoga lijepo primao kao brata, nastojao da mu ljubav učini i da ga preporuči kod mogućnika« (*isto*, 30).

s. M. Serafina Franulović

Duh križa u osnutku naše drage družbe

Da Družba ne propadne, njegujmo siromaštvo, ali razborito! Cvijće mu je gorko, ali su mu plodovi slatki. Evanđelje počinje križem. To je znak kojim je i naša Družba Kćeri Milosrđa počela i jao pojedinoj i skupinama koje bi počele bez ovoga spasonosnoga znaka i oružja! Križ je duboko utisnut od početka na svakoj stranici naše družbe.

Burno vrijeme začetka Družbe

Mi, koje smo prve zaorale brazde, zaorale smo ih u znaku križa. Strogu smo školu prošle s križem načinjena od drveta siromaštva. Mi smo pozvane u burno doba. Najprije smo četiri godine sjedile u klupama Prvoga svjetskog rata i polagale njegove teške ispite. To je bilo vrijeme koje je sijalo smrt, ne samo na ratnim poljanama nego i na domaćim ognjištima. Što je ratna zvijer progutala, neće se nikad zaboraviti, a što je istodobno pokosila »španjolska groznica« i grozna dizenterija, to će se još teže zaboraviti. Iznad ovih zala lepršala je zastava aveti gladi. Epidemije su kosile tako brzo da nije bilo vremena za sprovode, nego se mrtve iz kuće nosilo, posulo živim vapnom i zakapalo! U župi Blato dnevno je padalo i do 13 žrtava. U Veloj Luci 5-6 dnevno. Sve je pratila glad velikih razmjera. Kosi smrti najviše su se sviđali životi mladih majki u blagoslovljenu stanju. U Blatu nije niti jedna mlada žena u tom stanju bila pošteđena, a u Veloj Luci samo moja sestra Mara Oreb-Šorić. Ona je na svačije čuđenje spašena zagovorom Gospe Lurdske. Dijete koje je nosila umrlo je u trećoj godini života.

Glad je carevala. Zemlja otkazala plodove i svoju utrobu zatvorila – uvukla se u sebe, kao što puž uvuče svoja ticala. Žene, domaćice noževima su iz zemlje s korijenjem izvlačile tra-

vu da time utaže vičuće želudce svojih obitelji. Masline su prazne stršile u zrak k'o čempresi. More, ta škrinja primorskih krajeva, zaključala se duboko, tako da mreže nisu dohvaćale njezina blaga.

Crne vijesti s ratišta ubijale su volju za život i zavijale u crno one koji su preživljavali strahote kod kuće. Svoj pak pečat nakon završenih zala utisnula je i talijanska okupacija, a kad je ta vlast zagrizla u otpor i mržnju domaćih, morila je i ona glada, jer se od onog što su davali nije moglo živjeti nego tek životariti.

Teški grijesi naroda i Božja pravednost

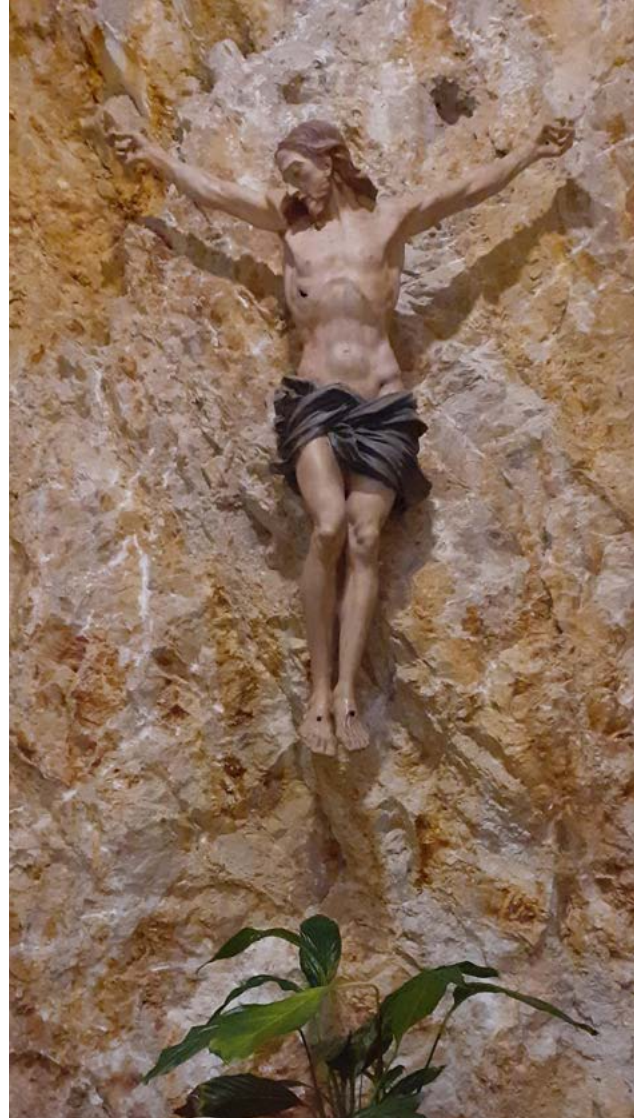
Providnost je pred puk stavljala teške križeve, kao što su bili veliki i teški grijesi naroda koji su izazivali srdžbu Božju, a osobito je strašna bila psovka. Kroz takvo se trnje probijala vjera i svijest da je Božja kazna pravedna. Najveći su bodeži kazne mučili majke, supruge i zaručnice, čiji su molitveni vapaji probijali nebesa. Molitve i zavjetni darovi za mir i povratak sinova, muževa i zaručnika prinosili su se neštedimice. Posebno se vapilo Majci Božjoj. Molilo joj se i darivalo je najljepšim što su obitelji posjedovale, najviše zlatni nakit, često velikih vrijednosti, lančići, naušnice, prstenje, broševi... To se je na oltar stavljalo i ostavljalo bez ikakva straha

da će tko ukrasti. Gledala sam kod kipa Gospe Lurdske višestruk zlatan lanac, gdje je lopovu bio lako na dohvatu, ali se taj nije ni približavao, jer su svi znali da je u tom daru molba za smilovanje.

Nezaboravna je zavjetna procesija u Blatu sa sarkofagom sv. Vinčence u travnju 1917. godine. Bio je zastupljen cijeli otok Korčula, s mnoštvom iz svih župa. Molitvama, vapajima i uzdasima bilo je ispunjeno svako srce i sve se dizalo kao tamjan prema nebu. Potresno je bilo promatrati vjeru izmučenih duša, oslikanu i krvavim tragovima cijelim uobičajenim, nimalo kratkim, putem procesije. Taj su put okrvavila koljena majki, supruga, zaručnica i sestara, ostavljajući po cesti biljege pokore, zalijevarne suzama i upletene u vijence molitava za sretan povratak svojih milih s ratnoga vulkana. Isti sam prizor gledala i kroz čarsko polje – krv po strnišću i neočišćenu putu, prepunu trnja, kuda je prolazila mnogobrojna zavjetna procesija s kipom Majke Božje.

Poziv u sjeni križa gladi i siromaštva

Božja se pravda nije zadovoljavala, jer je bila duboko povrijeđena. Tražila je naknadu. Pripremala je križeve za živote dobrovoljnih prinosa, ni zlatnih ni srebrnih, nego onih koje će se privinuti uz križ životne patnje, spremne da se prikažu kao naknada. Povrijeđeni Otac tražio je žive prinose i to u sredini starodrevnog otoka Korčule u župi Blato. Tražio je duše koje će se opredijeliti za život patnje, za križ, da bi postale jedno s Golgotskim Patnikom. One koje će piti iz njegova kaleža da bi bile protuteža povrijeđenoj Pravdi Božjoj, prvenstveno za otpale svećenike koje je bujica ratnoga vihora izbacila i do smrti valjala u muteži i kaljuži grijeha. Neki misle, možda i opravdano, a jednom

je dnevnik *Hrvatska straža* donio članak u kojemu je stajalo da je Družba Kćeri Milosrđa u Blatu osnovana kao zadovoljština za posrnule svećenike.

Božji poziv nije ostao samo vapijući glas u pustinji. Odazvale smo se i prigrlile križ siro-

maštva. Družbu Kćeri Milosrđa digle smo na stupovlje evanđeoskoga siromaštva kao pomirbenu žrtvu, kao most izmirenja. Stupovlje je istesao Tesar iz Nazareta i obojio svojom krvlju. Utisnuo je križ na svakom centimetru naših života, iako smo već iz roditeljskih kuća došle sa znatnim brazgotinama rata, a koje je talijanska okupacija nastavila strugati oko tri godine.

S dužnim poštovanjem i posvećenjem, kao najljepši ures Družbe, njegovale smo križ siromaštva kojega smo s osmijehom nosile posebno mi, prva skupina sestara, u rođenju naše družbe, 4. listopada 1920. godine. Nismo se mi tim draguljem iz Kristove riznice služile bez poštovanja, niti smo se sustezale da ga ljubimo. Isus ga je iznio i životom potvrdio kao zakon križa. On se na njega dostojanstveno uspeo i potpisao ga vlastitom krvlju. Jaslice – križ – žrtva. To su tri zlatna brda po čijim se stepenicama uspinjemo do Kalvarije i Tabora. Nismo zatvarale oči pred žrtvama, jer je svaka pomisao na to da

bismo danas-sutra postale bogata Družba bila bačena za leđa. Strah je bio duboko usađen u dušu da iz našega središta ne bi bilo izbačeno evanđeosko siromaštvo, koje je Isus tako ljubio, a na čijem je prstu kao Gospodaru visio čitav svijet. Naša majka utemeljiteljica je najmanje govorila i pisala o zavjetu siromaštva. A zašto? Zato što je taj pojam već bio tako duboko usađen u naše duše da je bila mirna, znajući da je ta krepost u nama osigurana čvrstim bedemom prakse koja ne smije oslabiti.

Krepost siromaštva u svemu

O tomu najbolje govore činjenice, primjerice, kako su bili propisani naši objedi nedjeljom i blagdanom. Nedjeljom i blagdanima redovita sestra kuharica bila je tih dana oslobođena dužnosti u kuhinji. Kuhale su novakinje i kandidatice naizmjenice. Naša se narav bunila u dubini duše zbog loše pripreme hrane nevještih vježbačica u tom poslu, ali bura naših nemira nije smjela poljuljati površinu. Ta se praksa poslije nešto ublažila, ali samo neznatno, a ne bi ni toliko da tim nepisanim zakonom nisu bile pogođene članice slabije tjelesne građe. Na kraju prvoga i početkom drugoga desetljeća naše družbe počela se ta praksa osvećivati na životima članica koje su još kao djeca bile slabo ishranjene i tjelesno nedovoljno razvijene.

U svom oduševljenju za mrtvenjem tijela, a i silom prilika, što je vjerojatno obilježje svake mlade družbe, sijanje žrtava urodilo je time da je na kostima prvih sestara sazdana Družba Kćeri Milosrđa.

Kao kćeri Asiškoga Siromaška živjele smo od zarade vlastitih ruka, a i prošnjom, kojom nismo hranile samo sebe i djecu u našoj skrbi, nego smo prigrlile i breme kršćanske apoloģije koja glasi: »Od želuca k srcu!« I taj ukras

križa resio je članice prije utemeljenja, tj. dok je Družba bila u povoju. Nevolje bližnjega rano su ranjavale srce naše majke utemeljiteljice. Koliko je trpjela s trpećima svjedoči i prizor iz njezina života dok je bila kod roditelja. Njezina rodna kuća nije znala za glad u ratnim godinama. Bili su imućni, pa su nakupovali zalihe i sigurno ih pohranili. Osigurani hranom nisu ni znali koliko blatska sirotinja pati, osobito kad je harala španjolska groznica i dizenterija. Dođe jednom satrta udovica moliti malo brašna za bolesno dijete. Majka gazdarica mijesila je bijele rezance. Kad je ona sirota zamolila za bolesno dijete malo brašna, isprsil se gorda gazdarica i rekla: »Vidi, vidi i siromasi bi bijeloga brašna.« Taj je govor čula njezina kći Marija. Nju je to ranilo, pa je svojoj majci rekla: »Nećete uživati tu spremljenu hranu. Pravda će Božja učiniti svoje.« Ljeti bi Marija otišla na odmor u samostan ančela u Split ili u Dubrovnik. Toga ljeta za vrijeme rata išla je u Split. Nakon nekoliko dana dobila je vijest da im je izgorjela kuća u kojoj su bile pohranjene zalihe hrane. Izgorjelo je čak i ulje zakopano u zemljanim žarama. Ona je u tom vidjela pravednu ruku Božju kao osvetu sirotinjskih suza one udovice. Pisala je kući i pitala samo je li njezin ručni rad spašen, koji je radila za oltar župne crkve u Blatu. Majka se od jada tresla što Mariju nije dirnula obiteljska nesreća, nego samo pita za svoj ručni rad.

Križ gladi i neimaštine

Na svim područjima našega života prvih godina osnutka svijetlio je križ, jer ga je majka utemeljiteljica postavljala na svaku stazu kojom smo se kretale. Križ siromaštvo bio je naš »prometni znak«, da kola naše družbe ne bi izgubila pravac i survala se u provaliju.

Kao malu obrambenu kulu uzela je prvih dana dvije sirote, djevojčice bez roditelja. Na njih se je odmah stala prenositi naša otpremnina, kao na zakonite baštinice, što se tiče odjevnih predmeta. Radilo se što se moglo da se spašavaju životi članica i sirotne djece, ali su bile minimalne prehrambene doze – jer hrane jednostavno nije bilo.

Žena pekara Sardelić-Širića, koja je Talijanima pekla kruh, ponekad bi uspjela poslati bijelu štručicu od pola kilograma kruha. To smo žrtvovala našoj pčeli matici – majci utemeljiteljici, dok su naše oči bile uprte Žednome na križu kojemu smo prinosile molbe da isukani mač gladi uvuče u korice. Nju se smatrala kao maticu u košnici pčela, kojoj pčele poklanjaju svu pažnju, braneći je bolje nego sebe same. Mi smo to provodile kao neki zakon, mimo kojega se nije smjelo. Za časnu majku se providjelo i u zdravlju i u bolesti, s čim mi druge nismo računale. To se je provodilo kao neka obveza. Ja se ne sjećam da je koja prigovarala toj praksi, a ona je to primala kao nešto što joj pripada.

Arškom su župniku zbog njegova nesvaganjega načina hranjenja nadjenuli pridjev »krumpiraš«. I sotona ga je tim častio, a njega nimalo taj rug nije uznemirivao u vježbi svoga pokorničkoga plana, za izgradnju palače svoje svetosti i svetosti njemu povjerenih duša. Kad bi se Družbi Kćeri Milosrđa za prvo desetljeće, i barem prvi dio drugoga, stavio pridjev »blitvo-kupusine« vrlo bi dobro i istinito pristajao.

Sjećanje na prvi ljetni odmor na Prižbi

Nezaboravan je i dubok dojam u dušama nas prvih sestara ostavio ljetni odmor 1920. na Prižbi prije oblačenja. Prva nas je primila Frana Franulović-Tripica, čiji se muž nalazio u Australiji, i ustupila nam svoju praznu kućicu. Uz samu ku-

ćicu, u suhozidu bila je štalica za magarca. To je bilo pod istim krovom. Kroz suhozid magarac je slušao svaki naš udisaj, a mi njegovo revanje kojim nas je u zoru budio. Na provizorno podignutu krevetnu naslagale se nas četiri kao sardele, a i mreže su često bile jastuk. Naša je kuhinja, a i jelovnik bio kakovoga nije imao ni Arški župnik. Tri kamena su nosila lonac u jednom kutu dvorišta gdje je vjetar manje puhao. To je bio naš štednjak. Gazdaričin lonac prvi je dan bio počašćen lišćem kupusa, više suhim nego zelenim, koje nam je teta Frana dopustila da ga podbiremo u njezini vrtu. Kupusu smo dodale nekoliko krumpira i prvi je objed na plaži bio gotov. I želudci, oživjeli na čistom morskom zraku, progutali sve, tako da je i lonac bio u pogibelji, dok smo ga istrjljale kruhom. Nalog je bio od časne majke sestri kuharici da se pobrine za veći lonac. Bile smo četiri: časna majka, Marija Telenta, Jozica Franulović i Magdalena Šeparović koja je kuhala. Treći dan je i drugi lonac bio nedovoljan. Opet potraga za većim. Sreća se nasmijala kad smo pronašle petrolejsku kantu koja je primila veću dozu kupusa i krumpira. Kanta je zadovoljila zahtjevima našega novog apetita. Ponekad bi zalutala u našu kuhinju pod nebom koja sardela ili bukva koju bismo kupile, a ponekad i dobile na dar.

Svečarski je bilo kad bi nam iz Matice poslali, ali rijetko, komad mesa, koje stare koze ili ovce jer drugoga i nije bilo. Talijani nemaju, a s našega kopna nisu im dopustili uvoziti, barem ne često i tako je govedina bila luksuz, a teletina nepoznanica.

Mrtvljenje silom prilika

A kad bi nam samo mogla odozgo govoriti prva kuharica Družbe Palma Bačić. Na njezinu jelovniku, dakako nepisanom, bilo je ovako: ujutro crna ječmena kava s kruhom kroz koje-

ga si mogao reći: »Vidim te, Gospodine!« Kozje mlijeko smo kupovale kod neke Marijanke po pola litra, a nas 8 do 10 s djecom. To je bilo za slabije, a sve su gotovo od reda bile slabe. Jozica je došla s 82 kg, ali je brzo dobila vitku liniju. Časna majka i Marija Telenta bile su kao dva kolca na kojima je crna haljina visjela kao pokisla. Ni druge nisu bile jače. A kako je i moglo biti drukčije? Ustajale smo u četiri sata. Molitve i više nego duge. Kartuzija u malom. Nedjeljama i blagdanima još dulje – sastav kartuzije i trapista! Jutarnje molitve, razmatranje, časoslov, kršćanski nauk, pjevana misa, pjevani *Tebe Boga hvalimo* – više od dva sata neprekidno.

Tako trenirane u mrtvljenju od početka nismo ni kao bolesnice ozbiljno i teško bolesne čekale šta drugo – izvanredno. Zdrava članica nije ni znala da još postoje jaja. Trebalo se razboljeti da ga dobiješ. Voćni napitak, naranče – ja kao prva ekonoma – ne znam da sam mogla pružiti bolesnoj članici, kao ni sebi. Ta, to je bila praksa siromaštva. Pri mojoj teškoj operaciji žuči 1934. godine u bolnici Sestara milosrdnica u Zagrebu, bila sam na kirurgiji najteži bolesnik jer je žuč perforirala prije tri mjeseca! Nekim čudom sam ostala na životu. Nitko ne zna što je žed i kako je to gorka muka poslije gubitka puno krvi pri operaciji. Naše sestre su polazile bolničarsku školu na Vrhovcu. Prvih nekoliko noći je uz mene bdjela po jedna izmjenično, ali se nitko nije sjetio da mi donese malo limunade, ma i vode, čime bih gasila žed. Tako svih 18 dana što sam ih provela u bolnici. I časna majka, vraćajući se iz Subotice, posjetila me je, ali ni njoj nije ništa palo na um da bi se bolesnici što pružilo. To je bila ustaljena praksa o kojoj se nije ni govorilo, nego se šutke vršilo.

Ovo iznosim u bljedim potezima jer je više toga zaboravljeno, a iznosim što se sjećam s namjerom da iz bujice žrtava zavjeta svetoga siromaštva zasja milost koja nas je podržavala.

Sedam godina djelovanja Poslanika Milosrđa

s. M. Jelena Krilić,
vjeroučiteljica u OŠ Đure Deželića,
Ivanić Grad

Poslanici Milosrđa u Ivanić Gradu proslavili su 9. veljače 2026. sedam godina djelovanja u župi sv. Petra apostola, uz davanje obećanja triju novih članica: Mare, Marine i Tereze. Zahvalno su se prisjetili svoga hoda, od osnutka pod vodstvom s. M. Darije Lukić, uz podršku župnika Branka Koretića.

Zajednica slijedi karizmu i duhovnost bl. Marije Propetoga, koja je pomagala siromašnima i bolesnima, a posebice djeci. Okupljaju se utorkom i uz vodstvo sestara Kćeri Milosrđa duhovno se obnavljaju uz liturgijske teme, blaženičina razmatranja i Lectio Divina da bi mogli u svojim obiteljima i na radnim mjestima svjedočiti karizmu milosrđa.

Prije misnoga slavlja predmolili su krunicu radosnih otajstava uz razmišljanja bl. Marije Propetoga. U misnom slavlju je župnik Koretić zahvalio Družbi Kćeri Milosrđa za neprekinuto djelovanje od dolaska u ovu župu 1938. godine. Potaknuo je župljane na zauzetije djelovanje u zajednici Poslanika Milosrđa, jer oni koji to već jesu, diskretna su, ali vrlo stvarna veza između potreba župe i Kristove ljubavi. Oni djeluju u župi kao produljena ruka sestara Družbe Kćeri Milosrđa, ali i samoga Krista. Zahvalio je s. M. Jeleni Krilić na vođenju zajednice i svim Poslanicima Milosrđa na djelovanju u župi jer Crkva diše upravo po takvim zajednicama čije je djelovanje vrijedno, tiho i učinkovito.

Bogu hvala za Poslanike Milosrđa. Neka nas sve prati zagovor bl. Marije Propetoga.

Svetac oprečnosti

Mladenačko veselje u društvu dok srce kipti
tjeskobom,
Hrabri vitez u plahosti zatvorske ćelije,
Prodavač tkanine, a graditelj crkve,
Bogati sin Pietra Bernardonea dok ljubi gospođu
Siromaštinu

U mislećem svijetu smatran luđakom,
Ljubitelj samoće u bratstvu,
Preziratelj svijeta poslan propovijedati svima,
Glasnik mira pred sultanom u vihoru rata.

U samoći La Verne u društvu Raspetoga,
Načetoj zdravlja ranjen k'o košuta.
Čovjek narušenog vida koji pjeva o ljepotama
svijeta,
Jedini koji slavi dolazak smrti.

Franjo, čovjek s pet rana Kristovih,
Blagoslov daje danas kao nekad braći,
S mrtvačke postelje gleda već otvorena vrata Raja,
Mrtav ovom životu, a živ zauvijek u Ljubavi.

Moli za nas!

s. M. Kristina Injić

Molitva

bl. Mariji Propetoga

Vječni Oče,
u svom neizmjernom milosrđu
htio si da Krist za nas
trpi sramotu križa da nas
njegovom sinovskom poslušnošću
oslobodiš od vlasti Zloga.
Udijeli nam da iskusimo žarku ljubav
prema Kristu i Crkvi
koja je obilježila život i djela
bl. Marije Propetog Isusa.
Dopusti nam
da se radujemo plodovima milosti,
koje izviru iz drveta
Spasiteljeva slavnoga križa,
da mognemo zajedno sudjelovati
u tvojoj vječnoj slavi.
Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo javite o
dobivenim uslišanijima
po zagovoru
bl. Marije Propetoga:

Družba Kćeri Milosrđa
TSR sv. Franje

Ive Mallina 4
HR-10000 Zagreb

e-mail:
provincija@kcerimilosrdja.hr

www.marijapropetog.hr

**TEBI MAJKO – glasilo Svetišta
bl. Marije Propetoga Isusa Petković**

Osnivač:

Općina Blato – Odbor za promicanje štovanja
bl. Marije Propetoga Isusa Petković

Izdavač:

Družba Kćeri Milosrda TSR sv. Franje
Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb

Glavna i odgovorna urednica:

s. M. Kristina Injić

Pomoćnica glavne urednice i lektorica:

Katica Knezović

Uredničko vijeće:

s. M. Emila Barbarić, s. M. Juliana Beretić,
s. M. Vlatka Bratinščak, s. M. Jasna Crnković,
s. M. Jasminka Gašparović, s. M. Janja Jurman,
Katica Knezović, s. M. Jelena Krilić, s. M. Fatima
Kršlović, s. M. Silvana Milan, s. M. Nelija Pavlović,
Teo Šeparović, s. M. Angelina Tokić

Fotografije:

Arhiv Hrvatske provincije Krista Kralja i družbine vr-
hovne kuće u Rimu, sudionici događanja i privatne.

Adresa uredništva i vicepostulature:

Radoševa glavica 16, HR-20340 Ploče-Stablina;
tel. 00 385 20 679 969
e-mail: provincija@kcerimilosrdja.hr

Oblikovanje, grafička priprema i tisak:

Tiskara Rotim i Market

Naklada: 1500 primjeraka

<http://marijapropetog.hr/tebi-majko/>

Glasilo izlazi tromjesečno

Godišnja pretplata:

Republika Hrvatska 6,00 Eura • BiH 12 KM • ostale
europske zemlje 12 EUR • zrakoplovne pošiljke 25
USD ili protuvrijednost u eurima

Računi glasila: za pretplatu i priloge podrške u Hr-
vatskoj poštanskoj banci,

Kunski i devizni račun:

HR26 23900011100341407

BIC code: HPBZHR2X

Družba Kćeri Milosrda TSR sv. Franje,
Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb,
s naznakom: za glasilo

Blato

Kuća matica Družbe Kćeri Milosrda
i Svetište bl. Marije Propetoga
Ulica 79., br. 5, HR-20271 Blato
tel. 020 852 800; faks 020 852 806
e-mail: kmilosrdja.blato@gmail.com

www.marijapropetog.hr

»A ja vam kažem, sve ono što činimo
zadnjem siromahu, siroti, bolesniku
činimo Isusu Kristu
(usp. Mt 25,36).

Srce koje ljubi snalazi se, stvara
da pomogne i da dadne drugome.«

bl. Marija Propetoga

**Zaklada »Blažena Marija Petković«
i nadalje pomaže u školovanju srednjoškolaca
i studenata, djece iz siromašnijih obitelji, a
potrebe su iz dana u dan sve veće. Svjesni
smo toga da nitko od njih ne bi smio biti
uskraćen u školovanju koje im otvara vrata
za osamostaljenje i pomaganje mlađoj braći i
sestrama, kao i u uzdržavanju obitelji.**

**Svjesni smo i toga da nikome u ova bremenita
vremena nije lako, ali ipak s pouzdanjem
kucamo na vaša vrata sa zamolbom da ne
zaboravimo našu braću i sestre u potrebi,
posebice djecu koja se bez školovanja ne mogu
nadati boljoj budućnosti – tu im nadu ne
smijemo ugasiti.**

**Imajmo hrabrosti od onoga malo odvojiti za one
koji nemaju ni toliko. Bog vas blagoslovio!**

Kunski i devizni račun:

IBAN: HR6824080021100022172

SWIFT/BIC: PAZGHR2X

Partner banka d.d. Zagreb

HR-10000 Zagreb, Vončinina 2

Zaklada »Blažena Marija Petković«

Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb

e-mail: zaklada.bmp@kcerimilosrdja.hr

Ove Pepelnice želim vam otvoreno i iskreno srce. Neka pepeo bude simbol ponovnog rođenja i neka vas ovi dani vode prema pravim odlukama. Blagoslovljen vam korizmeni hod, sa spokojem i povjerenjem u sutrašnji dan.

Lav XIV.